

Hodnocení doktorandského studia PhDr. Josefa Tomeše
školicí

Jméno PhDr. Josefa Tomeše je v české historiografii už dobře známé. Dr. Tomeš vyrostl v osobitého autora různých historických žánrů. Stal se především jedinečným encyklopedistou, který se zasloužil o řetno biografické slovníky z novodobých dějin. Cevědkil v nich nejen rozsáhlé, stále rozšiřované znalosti, ale také specifickou, náročnou stylistiku. Pod jeho redakcí a za jeho autorství vznikla tak originální díla, která jsou hojně využívána při studiu a vůbec zájmu o moderní dějiny. Naprosto ojedinělé je také Tomešovou editorství, dr. Tomeš připravil do tisku plno rukopisů, pamětí i dalších titulů. Přitom šlo vesměs o velmi precné edice, které si žádkaly detailní odbornou pozornost. Většinu prací doprovodil dr. Tomeš předmluvami nebo doslovy, jež jsou zároveň původními studii, o autorech, době, literárním žánru. Úvody a doslovy zpracoval dr. Tomeš i k dalším dílům, je o ně žádkán nakleádateli i autory, jeho texty jsou zárukou vrcholné odborné kvality i originálního stylu.

Badatelsky se dr. Tomeš soustřeáduje především na české dějiny zachycující dospívání české společnosti v moderní národ a na její státotvorní a státotvorné úsilí. Rozumí tomuto období po všech rozhodujících stránkách, od vývoje kulturního po ideový kvas a politicko-stranické pohyby. Originálně to mj. dokázal v monografii o vztahu V. Dyka a T. G. Masaryka, které právem vyvolala příznivý a oceňující ohlas. Bohatá a náročná tématika nachází v dr. Tomešovi znalce a autora, který podává citlivý, formulačně vždy promyšlený výklad překračující

hranice vztahů osobností do rozborů a posuzování různých směrů české politiky, zvláště jejího nestejného, ba rozporného nacionálního obrahu a zacílení.

Do prvních údobí 20.století je zasezena i Tomešova doktorská disertace o české státoprávně politické straně 1908-1918. Tato početně nevelká, ale intelektuálně výrazná strana si zaslouží pozornost, už proto, že se dočkala původně málo očekávaného - vzniku novodobého českého státu v československé podobě. Měla český stát utvořený i mimo habsburskou říši v programu, který se však nezdál v blízké době realizovatelný. Politický prostor pro něj otevírala světová válka. Tomeš podal přesvědčivý obraz vývoje strany, jejích aktivit a osobností.

Doktorské studium absolvoval velmi odpovědně. Zkoušky skládal s plným zájmem, potvrzoval v nich svůj rozhled po historiografii. Během studia intenzivně odborně pracoval v Masarykově ústavu AV ČR, realizoval rozsáhlou publikační činnost, vystupoval na vědeckých konferencích, věnoval se popularizaci vědy v televizi a rozhlasu. Konzultace s ním svědčily o jeho přemýšlivosti, erudici, o tom, že je samostatnou tvůrčí osobností. Bylo příjemné a užitečné s ním spolupracovat.

Robert Kvaček

Prof.PhDr.Robert Kvaček, CSc.